$e_p > 1$ en

$e_k > \frac{1}{(1 - m)(1 + i) - 1}$ bij een tot ∞ wordende e_p.

Wij merken nog op, dat in het verwaarloozen van $\frac{\triangle G_p}{G_p}$ en $\frac{\triangle G_k}{G_k}$ niets principieels ligt; de lezer, die de grens precieser wil benaderen, is hiertoe volkomen in staat.

Een getallenvoorbeeld is leerzaam.

Wij nemen aan, dat het vermeerderde kostenelement $^2/_3$ van de totale opbrengst uitmaakt. In dat geval is $i = 0{,}50$. Als wij verder $m = 0{,}02$ stellen hebben wij als eisch

$$e_k > \frac{1}{0{,}98 \times 1{,}5 - 1}$$

$$e_k > \frac{1}{0{,}47}$$

$e_k > 2{,}3$ (ongeveer) bij een ∞ wordende e_p.

Bij een intensiteitsindex van $^2/_3$ en een volkomen elasticiteit van de vraag naar het product is dus zelfs bij een geringe afname in de meeropbrengst nog een groote elasticiteit van de aanbodscurve van het kostenelement noodig.

Onderzoeken wij nu de volgende waarden

$$i = 0{,}50$$
$$m = 0{,}02$$
$$e_k = 10$$
$$\frac{\triangle G_k}{G_k} = 0{,}005$$
$$\frac{\triangle G_p}{G_p} = 0{,}002$$

Hoe groot moet nu e_p ten minste zijn opdat toevoeging nog rationeel zij?

Antwoord.

$$1{,}5 \times 0{,}98 \left(-\frac{1}{e_p} + 1 - 0{,}002\right) = \frac{1}{10} + 1 + 0{,}005$$

$$-\frac{1}{e_p} + 1 - 0{,}002 = \frac{1{,}105}{1{,}47} = 0{,}752$$

$$-\frac{1}{e_p} = -0{,}246$$

$$e_p = 4{,}065$$

Het is duidelijk, dat wij in deze gevallen groote elasticiteitscoëfficienten behoeven, zooals de cijfers leeren. Indien, zooals in het eerste voorbeeld, $e_p = \infty$ (dat is zeer gunstig, immers geen prijsdaling van het product) dan nog zal een te sterke stijging van de kosten de toevoeging spoedig irrationeel maken.

Het is ook duidelijk, dat i hier een woordje meespreekt. Hoe kleiner i wordt des te grooter moet e_p zijn. Dit beteekent dat naarmate een kostenelement een belangrijker rol in het productieproces speelt wij voor rationeele toevoeging een grootere e_p behoeven.

S. KLEEREKOPER

(Slot en naschrift van *J. H. Roetink J.Hzn.* volgen).

NIEUWS IN ZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

Red.: Mr Dr E. TEKENBROEK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Zijn bij de besloten N.V. de aandeelen, dan wel het bedrijf der N.V. de bron van inkomsten?

In de Mei aflevering '39 vestigden wij onder bovenstaande titel de aandacht op een uitspraak van de Amsterdamsche Raad van Beroep dd. 9 Februari '39, waarin opgemelde vraag in laatstvermelde zin werd beantwoord en lieten wij de overwegingen van de Raad van Beroep in extenso volgen.

Eerst met zijn arrest dd. 3 Januari '40 heeft de Hooge Raad zijn beslissing gegeven op het ingestelde beroep in cassatie en wel in dier voege, dat de uitspraak is vernietigd. Wij laten hieronder volgen de overwegingen in evenvermeld arrest, zooals wij deze afgedrukt vonden in „De Nederlandsche Werkgever" dd. 1 Februari j.l.

„dat de Raad van Beroep zijne beslissing heeft doen „steunen op de stelling, dat voor de toepassing van de „Wet op de Inkomstenbelasting 1914 het bedrijf eener „naamlooze vennootschap onder bepaalde omstandig„heden kan worden aangemerkt als het eigen bedrijf van „den eenigen aandeelhouder of van een groep van aan„deelhouders;

„dat deze beschouwingswijze echter in strijd is met de „wettelijke regeling van de naamlooze vennootschap, „welke medebrengt, dat zij als rechtspersoon een eigen „bestaan heeft, zoodat het door haar uitgeoefend bedrijf „niet tevens is het bedrijf van de aandeelhouders of van „andere bij haar bestaan betrokkenen:

„dat dit voor de zienswijze van den Raad van Beroep „geen beletsel zou zijn, indien aannemelijk ware, dat aan „de wet op de Inkomstenbelasting op dit punt een van „het gemeene recht afwijkende opvatting ten grondslag „ligt;

„dat echter de inhoud der Wet hieraan geen steun „biedt en in de Memorie van Toelichting zoowel ten „aanzien van artikel 6 als ten aanzien van de oorspron„kelijke in de Wet opgenomen belasting op de uit„deelingen van naamlooze vennootschappen en andere „lichamen is te kennen gegeven, dat de onderneming „eener naamlooze vennootschap wordt gedreven, niet „door de gezamelijke aandeelhouders, doch door een „zelfstandig handelspersoon, die door hare organisatie „buiten de deelgenooten om als onderneemster optreedt;

„dat het nu wel mogelijk is, dat bij de totstandko„ming van de Wet op de Inkomstenbelasting te zeer er „van is uitgegaan, dat de winsten van naamlooze ven„nootschappen geleidelijk aan de aandeelhouders zouden „ten goede komen, en niet genoegzaam is voorzien, dat „door reserveering van winsten het beginsel van heffing „naar draagkracht niet ten volle verwezenlijkt zou wor„den, doch dat dit den rechter geen vrijheid geeft om „bij de toepassing der Wet het bedrijf der naamlooze „vennootschap op de door den Raad van Beroep voor„gestane wijze aan te merken als het bedrijf der aan„deelhouders;

„dat dan ook in de door den Raad van Beroep vast-
„gestelde omstandigheden, waaronder dat de aandeelen
„der N.V. niet deel uitmaken van het kapitaal van eenig
„onder eigen naam of firma uitgeoefend bedrijf, niet kan
„worden aangenomen, dat de waardestijging dier aan-
„deelen opbrengst vormt van bedrijf en als zoodanig be-
„lastbaar is ingevolge het bepaalde in artikel 7 der Wet
„op de Inkomstenbelasting 1914;

„dat derhalve de bestreden uitspraak niet in stand kan
„blijven;

„dat de Hooge Raad ten principale recht kan doen;

„Vernietigt de bestreden uitspraak en den daarbij ge-
„handhaafden navorderingsaanslag."

Uit het bovenstaande blijkt, dat de H.R. de Amsterdamsche Raad van Beroep in zijn „economische" interpretatie van de Wet op de Inkomstenbelasting niet volgt. Het arrest lijkt ons niet alleen van belang, omdat hier een hoogst belangrijke aangelegenheid beslist wordt, maar tevens door de wijze, waarop de H.R. tot deze beslissing komt.

De historische interpretatie wint het in dit arrest o.i. van de interpretatie uit de wet zelve. Immers één van de argumenten van de Raad van Beroep was deze, dat de wettekst zich er niet tegen verzet het bedrijf der N.V. als eigen bedrijf van de aandeelhouders te beschouwen, omdat het geenszins noodzakelijk is de uitdrukking eigen bedrijf voorkomende in een belastingwet op te vatten in privaatrechtelijke beteekenis. De bedoeling van de Raad van Beroep te Amsterdam was kennelijk de wet te interpreteeren uit de wet zelve, nadat hij eerst onderzocht had welke de ratio legis in deze is. Bij dit onderzoek kwam de R.v.B. tot de conclusie, „dat de toepassing van de Wet op de Inkomstenbelasting 1914, welke de belastingsubjecten beoogt te onderwerpen aan een Inkomstenbelasting naar draagkracht, zooveel mogelijk er op gericht dient te zijn dat het postulaat belasing naar draagkracht verwezenlijkt wordt."

De H.R. heeft zich kennelijk op het standpunt gesteld der „historische" wetsinterpretatie, een wijze van interpreteeren, die naar het heet in discrediet was gekomen. De H.R. gaat daar bij zelfs zoo ver, dat hij erkent dat de wetgever indertijd een fout kan hebben begaan, n.l. er te zeer van is uitgegaan, dat de winsten van N.V.'s geleidelijk aan de aandeelhouders zouden toekomen en niet genoegzaam heeft voorzien, dat door reserveering van winsten het beginsel van heffing naar draagkracht niet ten volle verwezenlijkt zou kunnen worden.

Tot op zekere hoogte verwondert ons dit arrest, omdat het in de lijn van de ontwikkeling, die de belastingrechtspraak in laatste jaren toont, gelegen zou hebben de interpretatie van de Raad van Beroep in deze te volgen. Te ontkennen valt echter niet, dat, al moge deze uitspraak voor hen, die gaarne een interpretatie van belastingwetten zien in een geest, waarbij zooveel mogelijk aansluiting gezocht wordt aan de werkelijke verhoudingen zonder daarbij terug te schrikken van afwijkingen van het gemeene recht iets teleurstellend zijn, de rechtszekerheid zonder twijfel met die arrest gediend is.

E. TEKENBROEK

UIT HET BUITENLAND

Red.: F. HAARBOSCH, CH. HAGEMAN, Drs D. NIJE en Drs W. P. DEN TURK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Prijsaanbiedingen door accountants

In *„The Journal of Accountancy"* van September 1939 wijdt de Redactie eenige woorden aan het in literatuur en vakpers weinig besproken onderwerp van prijsaanbieding door accountants.

In de Vereenigde Staten blijkt het geval zich te hebben voorgedaan, dat een overheidslichaam vijf vooraanstaande accountantsfirma's uitnoodigde tot het doen van prijsopgave voor de controle van zijn boeken. Ieder der aangezochte accountants weigerde aan dit verzoek te voldoen. Deze houding heeft tot verwondering van de accountants aanleiding gegeven tot een scherpe reactie in de pers. Men meende, dat de accountants in het doen van onderling concurreerende prijsaanbiedingen ten onrechte een degradatie van het beroep zagen en dat zij zich op ongemotiveerde wijze op een hooger niveau plaatsten dan anderen, die eveneens de publieke belangen hebben te dienen. De vraag werd gesteld of de overheidslichamen hun begrootingen in de war konden laten sturen door deze op eigen belangen gerichte houding.

Bij de bespreking van deze perscommentaren merkt de Redactie op, dat de zichzelf respecteerende accountant zijn reputatie niet in de waagschaal wil stellen door een laag bod, waarvan hij twijfelt of het de kosten van een degelijk onderzoek zal dekken. Het werk zal altijd gaan naar dengene, die dat risico wel wil nemen. Zij legt er den nadruk op, dat de diensten van een accountant niet een goed in den gewonen zin van het woord zijn. Men kan cement of asphalt op een bepaalden prijsbasis koopen met een redelijke zekerheid, dat men goede waar krijgt, maar geen enkele overheidsambtenaar kan bepalen, dat hij een ondeugdelijke controle heeft „gekocht" vóór het te laat is. Hij moet zich verlaten op de reputatie en de integriteit van den accountant.

Na zoo vaak de aandacht te hebben moeten vestigen op de verschillen tusschen Amerikaansche en Hollandsche beroepsopvattingen, kan ditmaal eens een treffende overeenkomst geconstateerd worden.

D. N.

BOEKBESPREKING

Dr *S. Kleerekoper.* Eenige beschouwingen over het vraagstuk van de eenheden bij de quantitatieve analyse in de economie. Openbare les, gehouden bij de aanvaarding van het privaatdocentschap in de mathematische methode in de statistische analyse en haar toepassingen op het bedrijfsleven aan de Universiteit van Amsterdam op 6 November 1939. *P. Noordhoff N.V.*, Groningen—Batavia, 1939.

Schr. begint met de definitie van quantitatieve analyse te geven, die hij terecht slechts aanwezig acht wanneer met grootheden wordt gewerkt die meetbaar zijn. Andere analyses zijn qualitatief van karakter. Ten aanzien van *Cournot's* werk is schr. van oordeel dat men hier met niet-quantitatieve wis-